

SERIA DE AUTOR
ERIC-EMMANUEL
SCHMITT

Serie coordonată de
DENISA COMĂNESCU

ERIC-EMMANUEL
SCHMITT

Copilul lui Noe

Traducere din franceză de
ILEANA CANTUNIARI

HUMANITAS
fiction

*Pentru prietenul meu Pierre Perelmuter,
a cărui istorie a inspirat, în parte,
această povestire.*

*În memoria abatelui André,
vicar al parohiei Saint-Jean-Baptiste
din Namur,
și a tuturor Dreptilor Popoarelor.*

Când aveam zece ani, făceam parte dintr-un grup de copii care, în fiecare duminică, erau scoși la licitație.

Nu eram vânduți: ni se cerea să defilăm pe o estradă pentru a găsi amatori care să ne ia. În public puteau să se afle la fel de bine adevărații noștri părinți, întorși în sfârșit din război, dar și cupluri dornice să ne adopte.

În fiecare duminică, urcam pe estradă cu nădejdea că voi fi măcar recunoscut, dacă nu ales.

În fiecare duminică, la adăpostul curții acoperite de la Vila Galbenă, aveam de făcut zece pași ca să mă înfățișez privirilor, zece pași ca să obțin o familie, zece pași ca

să nu mai fiu orfan. Primii pași nu mă făceau să depun cine știe ce efort, atât de mare era nerăbdarea care mă propulsa pe podium, dar îmi pierdeam energia la jumătatea parcursului, iar pe ultimul metru abia mai reușeam să-mi târăsc bielele picioare. Când ajungeam la capăt, ca la marginea unei trambuline, mă aștepta vidul. O tăcere mai adâncă decât o prăpastie. Printre șirurile acelea de capete, de pălării, de cranii și de cocuri, o gură trebuia să se deschidă ca să exclame: „Fiul meu!“ sau: „El e! Pe el îl vreau! Îl adopt!“ Cu degetele de la picioare crispate, cu trupul încordat în așteptarea aceluia strigăt care m-ar fi smuls abandonului, verificam dacă îmi îngrijisem cum se cuvine ținuta.

Sculat cu noaptea în cap, țâșnisem din dormitorul comun spre lavabourile reci unde începusem să-mi frec pielea cu un săpun verde, la fel de tare ca o piatră, înduioșător de lung și zgârcit cu spuma. Mă pieptănasem de douăzeci de ori pentru a

mă asigura că părul îmi dă ascultare. Și deoarece costumul meu albastru pentru mers la liturghie îmi rămăsese prea strâmt la umeri, prea scurt la încheietura mâinilor și la glezne, mă făceam mic înăuntrul postavului aspru ca să ascund că acum crescusem.

În timpul așteptării, nu știi dacă trăiești o plăcere sau un chin; te pregătești pentru un salt despre al cărui rezultat nu bănuiești nimic. Oare vei muri? Vei fi oare aplaudat?

Desigur, încălțările mele arătau jalnic. Parcă erau două bucăți de mucava borâtă. Mai multe găuri decât material. Spărturi legate cu sfoară de rafie. Un model aerisit, care permitea vântului și frigului să intre și-mi lăsa degetele de la picioare afară. Două hârburi care nu rezistaseră la ploaie decât din momentul în care le acoperiseră mai multe straturi de noroi. Singurul indiciu care permitea încălțărilor mele să treacă drept încălțări era că le purtam în picioare. Dacă

le-aș fi ținut în mână, cu siguranță că mi-ar fi fost arătat cu amabilitate drumul spre lada de gunoi. Poate că ar fi trebuit să-mi păstrez saboții din cursul săptămânii? Dar vizitatorii Vilei Galbene nu puteau remarca lucrul ăsta privind de jos! Și totuși! Doar n-au să mă refuze din pricina încălțărilor! Da' Leonard roșcovanul nu-și recăpătase părinții deși umblase desculț?

— Te poți întoarce în sala de mese, micul meu Joseph.

În fiecare duminică, speranțele mele mureau la auzul acestei fraze. Părintele Pons sugera că nici de data asta nu fusese să fie și că trebuia să părăsesc scena.

Stânga-mprejur. Zece pași ca să mă fac nevăzut. Zece pași ca să mă reîntorc în brațele durerii. Zece pași ca să redevin orfan. La capătul estradei, tropăia deja un alt copil. Coastele îmi striveau inima.

— Credeți că am să izbutesc, părinte?

— Ce anume, băiete?

— Să-mi găsesc niște părinți.

— Părinți! Trag nădejde că adevărații *tăi* părinți sunt acum în afară de orice pericol și că-și vor face curând apariția.

Tot defilând astfel fără nici un rezultat, ajunseseam să mă simt copleșit de vinovăție. În realitate, ei erau cei care zăboveau să apară. Să se întoarcă. Dar era oare numai vina lor? Și oare mai trăiau?

Aveam zece ani. Cu trei ani în urmă, părinții mei mă încredințaseră unor necunoscuți.

De câteva săptămâni, războiul se încheiase. Odată cu el, se încheiase și timpul speranței și al amăgirilor. Noi, copiii ascunși, trebuia să ne întoarcem la realitate spre a afla, cu violența unei lovituri pe care-o primești în moalele capului, dacă mai aparțineam cumva unei familii sau dacă rămăseserăm singuri pe lume...

Totul începuse într-un tramvai.

Mama și cu mine traversam Bruxelles-ul, așezați în fundul unui vagon galben care scuipa scânteii și scotea răgete din tabla învelișului. Eu credeam că scânteile venite de pe acoperiș erau cele care ne dădeau viteză. Pe genunchii mamei, învăluit în par-fumul ei dulce, cuibărit la adăpostul gulerului ei de vulpe, lansat cu mare viteză prin mijlocul orașului cenușiu, nu aveam decât șapte ani, dar eram împăratul lumii: Înapoi, calicilor! Lăsați-ne să trecem! Mașinile se dădeau la o parte, șaretele se grăbeau, pietonii o luau la goană, iar conductorul era asemenea vizitiului unei calești imperiale în care ne aflam eu și mama.

Să nu mă întrebați cum era mama: poate oare cineva să descrie soarele de pe cer? De la mama veneau căldura, puterea, bucuria. Îmi amintesc mai curând de hainele pe care le purta decât de trăsăturile chipului ei. Lângă ea râdeam și niciodată nu mi se putea întâmpla nimic grav.

De aceea, când i-am auzit pe soldații germani urcând, nu m-am pierdut cu firea. M-am mulțumit să-mi joc rolul de copil mut, căci, după cum stabilisem cu părinții mei care se temeau să nu mă dea de gol accentul meu idiș, mă feream să vorbesc de îndată ce se apropiau uniformele de culoarea metalului coclit sau mantalele din piele neagră. În acel an 1942 trebuia să purtăm stele galbene, dar tata, croitor iscusit, reușise să ne confecționeze niște paltoane care ne permiteau să ascundem steaua și s-o scoatem la iveală numai când era nevoie. Mama le numea „stelele noastre căzătoare“.

În vreme ce militarii discutau între ei fără să ne dea vreo atenție, am simțit-o pe

mama încordându-se și începând să tremure. Să fi fost instinctul? Prinsese cumva vreo replică revelatoare?

Atunci ea se ridică în picioare, îmi acoperi gura cu mâna și, la stația următoare, mă împinse în grabă pe scări în jos. Ajunși pe trotuar, am întrebat:

— Mai aveam până acasă! De ce ne-am oprit?

— O să hoinărim un pic, Joseph. Ce zici, vrei?

Eu voiam tot ce voia mama, chiar dacă mă chinuiam să mă țin după ea pe picioarele mele de copil de numai șapte ani, atât de tare grăbea dintr-odată mama pasul, care devenise mai sacadat decât de obicei.

Pe drum, îmi propuse:

— O să mergem să facem o vizită unei mari doamne, ce zici, vrei?

— Da. Cine e?

— Contesa de Sully.

— Cât e de înaltă?

— Cum ai spus?